

Dějepis – 8. část

Přečti si následující část

Starověk na Dálném východě

Jak vypadal život ve staré Indii a Číně

Podobně jako v Mezopotámii a v Egyptě se vyvíjely starověké státy rovněž ve vzdálenějších částech Asie. I zde hrály důležitou roli velké řeky a jejich úrodné břehy. Na Indickém poloostrově to byly Indus a Ganga a v daleké Číně (nacházející se na tzv. Dálném východě) Dlouhá řeka (Jang-c-tiang) a Žlutá řeka (Chuang-che). A právě ze staré Číny pochází nález mnoha stovek soch vojáků pohřbených s císařem, stavitelem Velké čínské zdi.

Počátek zemědělství na Indickém poloostrově

V nejvyšším pohoří na Zemi, Himaláji (zvaném Střecha světa), pramení dvě velké indické řeky: Indus a Ganga. A byla to první z nich, u níž začalo zemědělství na Indickém poloostrově. Toto se pak přesunulo také ke druhé jmenované.

Obě řeky se pravidelně vylévaly ze svých břehů, a tím vznikaly naplaveniny, jež umožňovaly pěstování zemědělských plodin, např. obilí, bavlny, rýže a luštěnin. K pěstování plodin pochopitelně patřil i

chov zvířat (nešlo jen o koně, ovce, dobytek – Indové se naučili rovněž využívat síly slona).

V údolí řeky Indus začala vznikat města asi ve 3. tisíciletí př. n. l. Dnes se pouze z vykopávek archeologů dozvídáme, jak byla vyspělá. Měla široké ulice, poschodové domy postavené z pálených cihel (vybavené koupelnami a splachovacími toaletami), kanalizaci a v centru umělý pahorek, na němž stál jednoduchý hrad (či spíše opevněný dvůr).

Kolem roku 1500 př. n. l. tuto civilizaci napadly nepřátelské kmeny Árjové, které způsobily vznik nového státu v povodí řeky Gangy. V něm se lidé dělili na čtyři skupiny: 1. kněží (mající nejvyšší postavení), 2. vládci a vojáci, 3. zemědělci a řemeslníci, 4. otroci (neměli žádná práva).

Árjové ovládali jazyk, jímž pouze mluvili (ale nepsali). Své poznatky udržovali jenom vyprávěním. O původním indickém náboženství pocházejícím z této doby přesto víme (díky později napsaným knihám), že umožňuje víru v mnoho bohů. Jmenuje se hinduismus a jeho základem je víra, že duše zemřelého přejde do nového těla. Proto musí každý člověk žít spořádaně, aby mohl žít v novém těle lépe. Z hinduismu vzniklo další velké náboženství, buddhismus (pojmenované po svém zakladateli Buddhovi, který vedl lidi ke zlepšení sebe sama pomocí zvláštních cvičení).

Starověká Indie však nepřinesla jenom dvě velká náboženství. Vznikly zde například tzv. arabské číslice, kterými píšeme dodnes.

Arabské číslice	Římské číslice
1	I
5	V
10	X
50	L
100	C
500	D
1000	M

Byla vypočtena přesná délka roku, vznikly nové poznatky o otáčení Země kolem své osy atd.

První malé státy v Číně se objevily u Žluté řeky kolem 2. tisíce let př. n. l. (od té doby existuje dodnes čínské písmo). Až ke konci 3. století př. n. l. byla vytvořena první jednotná říše. Její císař se obával útoků nepřátel, proto nechal zahájit stavbu Velké čínské zdi. Jde o stavbu tak obrovských rozměrů, že je vidět i z Měsíce. K největšímu rozvoji staré Číny došlo na počátku 3. století n. l.

Od starověkých Číňanů pochází řada objevů a vynálezů – např. hedvábí (velmi cenné zboží pro dálkový obchod), koňský postroj (umožňující zvířatům tahat těžké náklady), magnetický kompas (využívající přírodní kámen magnetit), papír (po několik staletí utajený před zbytkem světa), střelný prach, kormidlo k řízení lodi, mosty uchycené ocelovými lany nad hlubokými roklemi apod.

Tajemství hrobu čínského císaře

Před lety kopali dělníci kdesi v Číně studnu. Oblast trpěla nedostatkem vody.

V tom jejich rýče narazily na něco tvrdého. Na podzemní prostor

vytvořený ze dřeva a hlíny. V tu chvíli ještě netušili, že odkryli hrob prvního čínského císaře, navíc stavitele Velké čínské zdi. Teprve když pokračovali dál v kopání, objevovaly se před nimi hliněné postavy vojáků v nadživotní velikosti. A jaké bylo překvapení kopáčů, jakmile jejich počty narůstaly. Nakonec šlo o celou armádu – o tisíce soch pěšáků, lučištníků, střelců z kuše, a dokonce i vozů s koňmi. Ti všichni vznikli na obranu mrtvého císaře a jeho obrovského pokladu. Jaká hrůza asi čekala nějakého vetřelce, který by se pokusil hrob vykrást. Snad mohla neobvyklá armáda podle představ starověkých Číňanů ožít a dát se do boje.

Napiš si do sešitu tento text:

Starověk na Dálném východě

- Dálný východ = Asie (Indie a Čína)
- Důležité byly řeky – pěstování, chov zvířat, např. v Indii sloni.

Indie

- Údolí dvou řek: Indus a Ganga.
- V údolí řeky Indus začala vznikat města 3. tisíce let př. n. l.
- Kolem roku 1500 př. n. l. začaly útočit nepřátelské kmeny Árjové – vznikl nový stát v povodí řeky Gangy.
- Členění obyvatel: 1. kněží (nejvyšší postavení), 2. vládci a vojáci, 3. zemědělci a řemeslníci a 4. otroci (neměli práva).
- Árjové neuměli psát, pouze vyprávěli.
- Vznik náboženství hinduismus a buddhismus (věřili, že duše zemřelého přejde do nového těla).
- Později vznik tzv. arabských číslic – píšeme tak dodnes.

Čína

- Údolí dvou řek: Dlouhá řeka (Jang-c-tiang) a Žlutá řeka (Chuang-che).

- První císař – obával se nepřátel, dal vystavět stavbu Velká čínská zeď (3. století př. n. l.).
- Vynálezy – hedvábí, koňský postroj, kompas, papír (utajený před světem), střelný prach, kormidlo lodi apod.
- Hrob prvního čínského císaře – terakotová armáda (více než 8000 postav hliněných vojáků v nadživotní velikosti)

Napiš si otázky a odpověz na ně do sešitu:

Jak se jmenují dva státy na Dálném východě?

Které řeky tečou v Indii?

Jak se jmenovaly nepřátelské kmeny v Indii?

Jak se jmenuje písmo, kterým píšeme dodnes?

Které dvě řeky tečou v Číně?

Jak se jmenuje stavba, kterou postavil první čínský císař?

Jmenuj 2 vynálezy v Číně.

Co bylo nalezeno v hrobě prvního čínského císaře?

